

საქსელსო გაზეთი

რედაქციისაგან

დასაბეჭდად გამოგზავნილი წერილები უნდა იყოს გარკვევით დაწერილი და ავტორის მიერ ხელ-მოწერილი მისივე ადრესით.

გაზეთის ფასი:
ცალკე ნომერი ყველგან 2 კაპ.
წლის დამკვეთად 75 კაპ.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი ტექსტის წინ 20 კაპ., ტექსტის შემდეგ 10 კაპ., ტექსტის შუა 40 კაპ. საპეტიციო განცხადება თითოჯერ 2 მან. უმუშევართვის ამ ფასების ნახევარი.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი, სტამბა 3-ე ტენბერგისა, ოლგისა და სლევტოვის ქუჩების კუთხე.

კვირა, 25 ოქტომბერი. 1909 წ. კვირა, 25 ოქტომბერი.

ქართული თეატრი
 კვირას, 25 ოქტომბერს, 1909 წ.
 ქართულ დრამატ. საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება:
 ნ. შ. გაბუნია-ცაგარდის და სვ. სვიმონიძის მონაწილეობით.

მრი ჯიბბირი

მელოდრამა 5 მოქმედებად და 6 სურ. თარგ. ვ. აბაშიძისა.

მონაწილეობას იღებენ: ქ-ნნი: ტასო აბაშიძე, ა. კარგარეული, მ. მდივანი, ნეპიერიძისა, მ. ქიქოძე, ნ. ჯავახიშვილი; ბ-ნნი ვ. აბაშიძე, ვ. გამყარაძე, გ. კადეგანაძე, გრიშაშვილი, ნ. გვარამია. მონაწილეობისათვის, ი. იმედაშვილი-ხაშვილი, კ. მესხი, ვ. მატარაძე, შ. საგარეო, მერჯანიშვილი.

ადგილების ფასი: ლოკები 10 მ. 50 კ. დამ, 5 მან მდე, პარტერი 2 მ. 50 კ. დან, 60 კ. მდე, გალერეა 40 კ. დან 20 კ. მდე, მოწვეთათვის 40 კაპ.

დასაწყისი სწორედ საღამოს 8 საათზედ.

მორიგი რეჟისორი ვ. აბაშიძე. რეჟ. თან. ვ. ურუშაძე.

დ. რ. საზოგადოების ადმინისტრაცია.

ქართული თეატრი

სამშაბათს, 26 ოქტომბერს 27-ს,
 წერეთლის საზოგადოების განკარგულებით მიერ

გ ა ი მ ა რ თ ი ბ ა

ილია ჭავჭავაძის საღამო

1. განყოფილება: „სქესი, სიყვარული და „განდევნილი“ — ლეკოვა გრ. რობაქიძისა.
2. კონცერტი ვანო სარაჯიშვილის, ი. ბარათაშვილის, ნ. გაბუნია-ცაგარდის და სხვათა მონაწილეობით.
3. ცხოველი სურათები ილიას თხზულებიდან („დღეა და შვილი“, „კაკო“, „აჩრდილი“, „პოეტი“, „დიმ. თავდად.“, „გაზაფხული“, „გუთნის დედა“) დეკლამაციით.

ანტრაქტებში დაუკრავს საზანდარი.

გაიხსნა ტფილისის კერძო ხალი სამკურნალო

30 მუდმივი საწოლით და საფორგიარო განყოფილებით.

ქსენიას ქუჩა, სახლი № 7, „ვეტცელის“ სასტუმროს ახლოს, ტელეფონი № 590.

ბალარჯიშვილი ვ. დ. შინ. და ბავშვ. ყოველ-დღე, გარდა კვირისა 2—3 ს. **ღამაშვილი ვ. დ.** შინ. და ბავშვ. ყ. დღეს; კვ. გარდა 11—12 საათ.

მადეგანიშვილი მ. ა. ნერ. და ელექტ. თრზ., ოთხშ., და პარ. 10¹/₂—11 ს. **გუგუშვილი მ. ა.** შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.

ქარაიანი ა. ა. კან. და გენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2¹/₂ 3¹/₂ ს. **მალაღვიანი მ. მ.** შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

მანსაბეთი ვ. მ. შინ., ორშ., პუტოშ., და შაბ. 1—2 ს. **მელიქიშვილი ნ. მ.** ქირურ. და დედა-ბავშვ. ყოველ-დღე 12 | 1 ს.

ბიურო გაგალოვისა.

მთავრობის ნებართვით, დგორცოვის ქუჩაზედ, სარაჯიშვილის სახლში № 6 (ფო 8) გახსნილია ბიურო საფარავ მათინისა. ყველა ენაზედ. ფასები ძლიერ ხელმისაწვდომია. საქმის სწრაფად შესრულებას, სისუფთავეზედ და გრამატიკულ მართლწერაზედ მიქცეულია განსაკუთრებული ყურადღება.

იქვე იწერება ყველანაირი თხოვნები, საქმის ქალაქდები. პირობის წერილები, სააპეკუნო ანგარიშები, ვასაციისა და აპელიაციის საჩივრები, თხოვნები უმაღლეს სახელმწიფო მისართმე-ვად, გამოწერვ-გამოტანა გირავენობის მოწმობისა ყველა ბანკებისათვის უძრავ მამულისა.

ბიურო ღია ყოველ დღე დილის 9 საათიდან ვიდრე 2 საათამდე. ნაშუადღევს 3—7 საათამდე. (10—1)

ვოგელის

პერკო სამკურნალო

გარდა ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვოგელის ქ., № 8, ს. ენუიანჯიანისა, ტელეფ. 695.

ვახაშვილი—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

გომარტელი—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 2—3 ს.

ნ. დიანაშვილი—ყოველ დღე, 11¹/₂—11¹/₂ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ვ. არღაზიანა

განახლდა ავადმყოფების მიღება. ბავშვების და შინაგან ავადმყოფ. ადრესი: კუთხე მელიქიშვილის და ალექსანდროვის ქუჩა ინტენდანსტოვს პირდაპირ. 9-ე სავ. უბანში.

იღებს ავადმყოფებს დღით 9—12 საათ., საღამოთი 5—7 ს.

ოჯახი შიკაა.

(წერილი მეორე).

ჩვენ გამოვხატეთ იმ ოჯახის სახე, როგორც, ჩვენის აზრით, უნდა არსებობდეს კაცობრიობის ცხოვრებაში. ეხლა გაფარჩიოთ ძველი და ახალი ოჯახის მიმართულება და მით გამოვიკვლიოთ, თუ რამ შეარყია

და გამოუთხარა საძირკველი დღე-ღამე და ახლა...

ამ საგნის გამოკვეთისთვის კაცს დიდი დაკვირვება და ოჯახობის შეწყველა ეჭირება...

ძველ ოჯახს მცნებად ჰქონდა, კეთილ-დღეობა სამშობლოსი. ის უზრდილა საქართველოს ნამდვილ მამულის შეიღებს...

საქართველოს ისტორია გვისწავლის ბევრ ქართველთა გმირებს, რომელთაც, დასაცველად ქრისტიანობისა და სამშობლოსი...

მამასახლისად ოჯახისა იყო მამა და მის თანაშემწედ ჯალაბი—დედა. მშობლებს და შეიღებს შორის სუფევდა მკვიდრი ზნეობითი კავშირი...

ნი ჯერ-ჯერობით საქმეზედ იდგა. შრომა იმათ აზნებებდა და ოცნებას აშორებდა.

რადგან ოჯახი პირველ დაწყებითის სკოლა იყო, ამისთვის დედ-მამას სწავლისთვის თავიანთ ბავშვებისთვის გეგმა ჰქონდათ შედგენილი: შვილები დანიშნულ დროს წერა-კითხვას, სამღვთო წერილს და ანგარიშს სწავლობდნენ...

ი. წინამძღვი შეიღი.

საგლეხო განათება

I.

ვის არ მოეხსენება, რომ ქართველ გლეხ-კაცობას ძრვიელ ცოტა სახნავ-სათესი მამული აქვს. გლეხ-კაცი ჩვენში სხვა-და-სხვა ჯურისა და გვარისაა...

რვილი. სულ ფიქრობდა და სახსარს ეძებდა, თუ რა გზით შეიძლებოდა შეეძინა კაცს ერთიანი ფული.

ზაფხულის დამლევს, ერთ კვირა საღამოს, მუშტაიდის მეორე ნაწილის სასეირნოში, საცა უფრო მდაბიო ხალხი იყრის თავს...

მუსიკაც უკრავს ახირებულ ხმებს და ქალაქის მატანტალა ბიჭები, გაშლილ მინდორზე თავისუფლად დახტებიან. „როტონდოს“ ეძახიან ამ ადგილს. გრძლად გადახურულ „როტონდოს“ ერთ თავში, კუთხეში მიმჯდარიყო შაქრო და სამი ვილაც უცნობი...

— აბა, ვინძლო კარგად მოახერხო, არაფერი შეგატყონ, ან შენ რამე არ გეგნოს კაცო. — უთხრა შაქრომ ერთს. — წასვლის დროს.

საქართველოს ეკლესიის თავისუფლების დროს იყო კიდევ ერთგვარი გლეხ-კაცობა, რომელსაც საეკლესიოს ეძახდნენ. ესენი სცხოვრობდნენ საეკლესიო მამულებზე და ქართულ ეკლესიას აძლევდნენ ღალა-კულუხს...

შედარებით სახაზინო გლეხებს უფრო მეტი მამული უჭირავთ, ვიდრე სხვა ჯურის გლეხებს, თუმცა ისინიც დიდ გაჭირვებას განიცდიან მცირე მამულიანობის გამო.

როგორც ჩვენში და რუსეთში, აგრედვე სხვაგან, ჩვენზე უფრო დიდად განათლებულ და წინ წასულ ევროპაში უფასოდ, უსასყიდლოდ მამულს არაფინ ურიგებს გლეხ-კაცობას. ამის გამო ერთად-ერთი საშუალება მამულის შესაძენად ისაა, რომ გლეხმა კაცმა მისი მარჩენალი მამული ფასით, სყიდვით შეიძინოს...

— ვიცი კაცო ბრიყვი, ყმაწვილი, ხომ არა ვარ. — უბასუხა უცნობმა.

— მე რამდენიც გინდა მაგინე, კანტორაში, სასამართლოშიც, თუკი იქამდის გაგიშვან.

ამ სიტყვებით დაშორდნენ ერთმანეთს. შაქრო და ერთი ამხანაგი ნაძალადევის გზას გაუღდნენ და ორი უცნობი-კი მუშტაიდის ტყეს შეერივნენ.

მეხუთე თუ მეექვსე დღეს, შაქრო საღამოთი მორიგეობდა, „ვოგ-ზლიდან“ ერევის მოედნამდის დადიოდა. საღამოს შეიღ საათზე, საბალოსნოს ქუჩის შესახვევთან ისე ძლიერათ მოუშო „ტორმოს“, რომ ველარავითარის სისწრაფით ველარ შესძლო შეჩერება. გაქანებული ვაგონი, მოსახვევთან მომავალ დროგს დაეტაკა და ცხენიან კაციანათ თავდაყირა გადააბრუნა...

ვარეობას შეუღახავს და ასეთი „მოქალაქე“ აღარც თავისთვის ეგარგება და ველარც ქვეყნის მამულზეა რაშიმე. მშვიერ-მწყურვალნი, ნიამამოლენი, აბრანძულ დაკონკილი, დაჩაგრული და სხვის ხელში მაცურებელი განვრეტილ ბისტად არღირს, ხოლო ღონიერი, ძლიერი ბრგე, თამამი და შეძლებული, ერთის სიტყვით ოჯახის შვილი დიდ იმედი და ნუგეშია იმისთანა დაჩაგრულ ერისათვის, როგორცაა საქართველო.

მამულის შეძენას, ცხადია, ფულუნდა. უფულოდ დამალ კიტრ არაფინ მოქცემს და უკვდავ მამულს მერე ისიც ცოტათი მაინც თუ გაკეთებუღია, ვინ მოგვაშავებს, ამა მიირთვიო.

ჩვენში მამულს სხვა და სხვა ფასი და ღირებულობა აქვს. არის ისეთი მამული, მწირი, ქვა-კლდიანი ან ქვიშიანი, ჯაგინი, რომ დღიური (1200 ოთხკუთხი საყენი, იმერეთში ქცევა—900 საყენი) თუმანი ღირს, ზოგჯერ ნაკლებიც. არის ისეთი მამულიც რომ დღიური ღირს ხუთი თუმანი, ზოგჯერ ათიც და ამაზე მეტიც. ფასის დადგენაში იმასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს, თუ რამდენად უჭირს მამულის პატრონი ფული. გაჭირვებული კაცი ხშირად ნახევარ ფასად ჰყიდის მამულს, ხოლო შეძლებულს თუ რიგიანი ფას არ მიეცი, ახლოც არ მიგიკარებს...

ასეა თუ ისე, მამულის შესაძენად საკუთრად ფულია საჭირო და დიდ ფულიც. საშუალოდ დღიური სამ

და შემოფოთებული მგზავრები გაშროა უსიამოვნო სურათს.

მესამე დღეს, შაქრო, თავ-დახრილი და ხელზე ძირ დაშვებული იდგა საზოგადოების „დირექტორის“ „კაბინეტში“ და ისმენდა უკმაყოფილო სიტყვებს.

— ბატონო დირექტორო... ერთხელ მაა... დაიწყო შაქრომ.

— არა, არ შემეძლიან. — გააწყვეტინა სიტყვა მმართველმა.

— არ შემეძლია, თქვენზევე ხალხის დადგენილება ეს არის და მე შემეძლია ხალხის კანონს გადავსცდე. უთხრა და შეხედა თავის დიდი რონი გონიერი შავი თვალებით. შავ წვერა უცხოელს ეტყობოდა, თავად არ იყო კმაყოფილი თავის მოქმედებისა, და თვალს არიდებდა დამნაშავე შაქროს. კანონს ასრულებდ მაგრამ კაციც ეცოდებოდა.

— აი, თუნიაშვილო! შენი სამთვის ჯამაგირი. ეს ხომ გჯერა, რომ ამას კანონ გარეშე ჩავდივარ. სამთვის ჯამაგირი ეკუთვნის მას ვისა უღანაშაულოთ ითხოვენ. შენ-კი აღდენი ზარალი მოგვაყენე, მაგრამ მინც გაძლევ, რადგან მეცოდები. არაფერი, მე გეტყვი მხოლოდ, რომ

ხატის პარალია? (შემდეგი *)

II.

შაქრო, ზოგანო მოქალაქე, მოხუცი დედ-მამის პატრონი და ახალ დაქორწინებული ღამაზე კეკელაზე თბილ ლუკმას სქამდა თავის ღარიბ ქვერ ქვეშ. მსახურებდა უსახელო საზოგადოების დაწესებულებაში. რვა საათის განმავლობაში განუწყვეტლივ უშვებდა და უჭერდა ელექტრონის მანქანას, „ტრამვაის“ „ვაგონზე“ დღეში მანეთს იღებდა და თითქო მადრიელი იყო თავის ბედის. მხოლოდ ფიქრობდა მომავალზე მისს საკუთარ ცხოვრების გაუმჯობესობაზე.

— ეჰ, რა არის ჩვენი ცხოვრება, დღეს ვართ და ხვალ არა, სულ დიდი ექვსი ან შვიდი წელი გასძლოს კაცმა ჩვენს სამსახურში. მერე უთუოდ დაავადდებოდნენ, ელექტრონი ახდენს თურმე კაცს. მერე რაღა უნდა იყოს კაცის ცხოვრება? ჯანდაკარგული და არას მქონეო, იტყუოდა ხანდისხან სახლში. გულში-კი ჰქონდა ერთბაშად გამდიდრების სუ-

*) იხილეთ „სახალხო გაზეთი“ № 7.

